

**УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНІ СЛОВА В
РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ
ЧЛЕНАМИ.**

**ДВОКРАПКА Й ТИРЕ ПРИ
УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНИХ СЛОВАХ**

У реченнях з однорідними членами можуть бути узагальнювальні слова.

Узагальнювальне слово своїм значенням охоплює всі однорідні члени в реченні **і є завжди таким же членом речення:**

Між людьми видніються вози з усяким селянським добром: діжечками, скринями, плугами й деякими іншими домашніми речами.

Узагальнювальне слово може стояти перед однорідними членами речення або після них:

І все поволі зникає: море, стелі, земля. На вершечку стрілецької гори, на горах і долинах — скрізь уже запанувала тиша.

Узагальнювальне слово виражається
різними частинами мови, але найчастіше
— займенником, іменником,
прислівником:

*Усе навколо: дерева, птахи, люди —
сповнене весняної, пружної, нестримної
сили.*

*З хати виходять люди: і дівчата, і
молодиці, і чоловіки. На річці, в лісі, на полі
— усюди німа тиша.*

Найчастіше узагальнювальними словами виступають означальні та заперечні займенники: *все, всі, кожний, всякий, ніхто* тощо і прислівники місця та часу: *скрізь, кругом, навкруги, всюди, ніде, завжди, ніколи*:

Папери були скрізь: і на столі, і на полицях, і навіть стіни були обліплені ними.

ДВОКРАПКА ПРИ УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНИХ СЛОВАХ У РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

Якщо узагальнювальне слово стоїть **перед** однорідними членами, то у вимові робиться пауза, а після узагальнювального слова ставиться

двокрапка:

Усе в чеканні: спілі краплі рос, земля і місяць, вишні і тополі.

ТИРЕ ПРИ УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНИХ СЛОВАХ У РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

Якщо узагальнювальне слово стоїть **після** однорідних членів речення, то перед ним у вимові робиться пауза, а на письмі ставиться **тире**:

*Кожен кущик, горбок, долина, стежечка —
все це йому знайоме.*

Якщо однорідні члени речення йдуть за
узагальнювальним словом і не закінчують
речення, то перед ними ставиться **двокрапка**, а
після них **тире**:

*І все: і штурмуюче море, і голубіюче небо,
і далекі, ледь окреслені хмари — пройняте
легеньким серпанком рухливого.*

Якщо при узагальнювальному слові є слова *а саме, як-от, наприклад*, то перед ними ставиться **кома**, а після них — **двокрапка**:

Усяке птаство, як-от: деркачів, перепілок, куликів, курочок — можна було викосити косою з трав або впіймати.

Домашня робота

1. Опрацювати теоретичний матеріал, який подано у презентації, підручнику параграф 39

2. Цифровий диктант

Закодувати речення з однорідними членами, використовуючи такі позначення: 1 – кома між однорідними членами речення; 2 – двокрапка (узагальнююче слово перед однорідними членами); 3 – тире (узагальнююче слово після однорідних членів). Розділові знаки вилучені. Цей кодований диктант (цифри) вписати у зелений квадратик

1. Зашепотіли збуджені листочки заметушилась у траві комашня. 2. Українці люблять усе український край красу природи. 3. Луки гори пишні сади усе земне і приишкле. 4. На будинках на деревах парканах усюди червоний відблиск. 5. Наче все покрилось туманом і ріка і гори і сади. 6. Стала похмура і непривітна пора сльота мжичка дощ вітер. 7. Мамина пісня батькова хата дідусева казка бабусина вишиванка усе це наша пам`ять наші символи історія українського народу. 8. Тихо було навкруги і над широким плесом лиману внизу і позаду над урвищами гори. 9. Людина до людини родина до родини рід до роду це і є український народ. 10. Мати перша в світі навчила мене любити роси легенький ранковий туман п`янкий любисток маковий цвіт і кетяги калини.

3 Перепишіть речення, поставити розділові знаки (якщо вони є), підкреслити однорідні члени речення і якщо є узагальнюючі слова в залежності тим, чим вони виступають (означення, додаток...); (можна у зеленому квадратикі все це зробити, а можна фото, виконаної роботи у зошиті і переслати у вайбер)

Дівчата збирали по луках васильки розжу волошки та ромашки. Півники красоля півонії та лілея такі квіти ростуть перед вікнами бабусиної хати. Ростуть трави чудові на нашому полі запашні красиві цілющі. У саду росли квіти айстри гвоздики троянди. Землею України течуть такі річки Дніпро Дунай Дністер Сіверський Донець. Так чогось хочеться гарного у світі і для себе і для людей. Біда помучить і мудрості научить. Обізвалась трава голосами тисячі своїх жильців коників метеликів жуків. Твори багатьох українських письменників Т. Шевченка І. Франка В. Винниченка перекладені різними мовами світу